

WELSH / GALLOIS / GALÉS A1

Standard Level / Nivel Moyen (Option Moyenne) / Nivel Medio

Thursday 13 May 1999 (afternoon) / Jeudi 13 mai 1999 (après-midi)
Jueves 13 de mayo de 1999 (tarde)

Paper / Épreuve / Prueba 1

3h

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Do NOT open this examination paper until instructed to do so.

This paper consists of two sections, Section A and Section B.

Answer BOTH Section A AND Section B.

Section A: Write a commentary on ONE passage. Include in your commentary answers to ALL the questions set.

Section B: Answer ONE essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

NE PAS OUVRIR cette épreuve avant d'y être autorisé.

Cette épreuve comporte deux sections, la Section A et la Section B.

Répondre ET à la Section A ET à la Section B.

Section A: Écrire un commentaire sur UN passage. Votre commentaire doit traiter TOUTES les questions posées.

Section B: Traiter UN sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres); les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS CANDIDATOS

NO ABRA esta prueba hasta que se lo autoricen.

En esta prueba hay dos secciones: la Sección A y la Sección B.

Conteste las dos secciones, A y B.

Sección A: Escriba un comentario sobre UNO de los fragmentos. Debe incluir en su comentario respuestas a TODAS las preguntas de orientación.

Sección B: Elija UN tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

ADRAN A

Ysgrifennwch sylwadaeth ar un o'r darnau hyn:

1. (a)

Y Dewin

*(Mewn cyngerdd organydd tai pictiwrs yng Ngogledd
Cymru, Gorffennaf 1939)*

'**R**OEDD y neuadd dan sec hyd y gornel bellaf
Er bod haul ar y Gogarth ar chwch ar y lli,
Pan godwyd y Dewin disgleirwallt i'n golwg
Yn dwt wrth ei organ amryddawn ei chri.

5 Dotiasom ar rempiâu a strempiau ei ddwylo—
A'r organ rhagddynt yn anadlu a byw;
Llef utgorn.. chwiban.. grŵn gwenyn.. trwst trenau..
Fel y mynnai'r Dewin a lamai i'n clyw.

10 Cawsom siwgr a wermod operâu'r Eidal,
Urddas Tannhäuser, bolero Ravel,
Dybryd seiniau Harlem o'r lloriau dawnsio,
Rymba o Rïo, a walsiau bach del.

Fel y ddi'r gyfeddach beroriaeth i'w therfyn,
A'r Dewin yn siŵr o dymer yr awyr—
15 Yn sydyn, yn nwydus, mae'n taro medlai
O folawdau'r Sais i'w ryfelwyr mawr.

Clywsom dabwrdd Drake... dadwrdd Trafalgar,
A bendithio teyrnwialen Brenhines y Don;
Cyffroes y dyrfa, ac ag unllais aruthr
20 Mae'n uno â'r organ yn eirias ei bron.

(Draw ar y Cyfandir gwelid noethi dannedd;
Cerddai tywyll ddarogan, a holi o hyd
A oedd Rhyddid ar alw ei Grwsadwyr eto?
Ac ing a dinistr yn dychwel i'r byd?)

25 Ac yno, yn y neuadd, a'r organ a'r dyrfa
Yn canu am yr uchaf—gwelais fab, gwelais dad
Yn ymdaith o Gymru yn lifrai'r arfogion,
A'r lampau'n diffodd o wlad i wlad.

Prosser Rhys *Cerddi Prosser Rhys* Dinbych (1950)

- Paham y gelwir yr organydd yn ddewin?
- Trafodwch arddull ac iaith y gerdd.
- Pa emosiynau a brofir gan y bardd a chan y darllenydd?
- Ai cerdd sy'n dwyn cyfod neilltuol i'r meddwl yw hon?

1. (b)

Dydw i ddim yn licio blodau. Na gerddi chwaith. Ond mae'r blodyn hwn yn wahanol. Mae ystyr iddo. Arwyddocâd.

- 5 Gofynnais i'r nyrsys am ganiatâd i gael heiasinth. Doedden nhw ddim yn fodlon ar y dechrau. Mae blodau'n dwyn awyr, meddir. Ond fe wnaethon ni gytundeb. Cyfaddawd. Cefais ganiatâd i gael heiasinth wrth ochr fy ngwely yn ystod y dydd ond roedden nhw'n ei symud i rywle arall liw nos. Dyna'r cytundeb. Deuai nyrs â'r blodyn ataf o'r newydd bob bore.

* * *

- 10 Rydw i wedi colli fy ngwallt. Rwy'n wan. Dw i wedi bod dan driniaeth. Ar ôl i mi ddod ataf fy hun, sylwais doedd yr heiasinth ddim yno. Pan sylweddolais hynny doeddwn i ddim wedi dadebru'n iawn ond roeddwn i'n ymwybodol o'i absenoldeb. Gallwn synhwyro ei ddiffyg presenoldeb fel petai.

- 15 Bu raid i mi ofyn—Ble mae fy heiasinth? Doedd yr un o'r nyrsys wedi meddwl amdano. Dyna un arwyddocâd sydd i'r blodyn. Mae'n dangos gwir agwedd y nyrsys a'r meddygon tuag ataf. Does dim amser ganddyn nhw i feddwl am fy nheimpladau. Dyw nyrsys na meddygon ddim yn licio pobl. Yn enwedig pobl sy'n dost.

Mihangel Morgan *Te gyda'r Frenhines* Llandysul (1994)

- Pa dechnegau naratif a ddefnyddai'r awdur?
- Beth yw nodweddion arddull yr awdur?
- Paham, dybiwch chi, mae'r blodyn mor bwysig?
- Pa deimpladau a gyffroir ynoch gan y darn?

ADRAN B

Ysgrifennwch draethawd ar UN o'r canlynol. Rhaid ichi seilio eich ateb ar o leiaf ddau o'r gweithiau Rhan 3 a astudiwyd gennych. Caniateir cyfeirio at weithiau eraill, ond ni ddylai'r cyfeiriadau hynny ffurfio prif gorff eich ateb.

Barddoniaeth Gymraeg Fodern

2. Naill ai

- (a) Pa themâu yng ngweithiau'r beirdd a astudiwyd gennych sy'n dangos eu bod yn perthyn i'r ugeinfed ganrif?

neu

- (b) Sut y gwnaethoch ymateb i dechnegau barddol y beirdd y buoch yn astudio eu cerddi?

Y Nofel

3. Naill ai

- (a) Trafodwch rôl yr is-gymeriadau yn y nofelau a astudiwyd gennych.

neu

- (b) Pa mor bwysig yw thema cyfrinachau yn y nofelau a astudiwyd gennych?

Y Stori Fer

4. Naill ai

- (a) I ba raddau y gellwch gydymdeimlo â chymeriadau'r straeon byrion a ddewiswyd gennych?

neu

- (b) I ba raddau y mae'r straeon byrion a astudiwyd gennych yn berthnasol i fywyd heddiw?

Yr Ysgrif

5. Naill ai

- (a) I ba raddau 'roedd themâu cyffredin yn y gwahanol ysgrifau y buoch yn eu darllen?

neu

- (b) Beth oedd eich ymateb chi i'r cymeriadau a ddarluniwyd yn yr ysgrifau a astudiwyd gennych?

Cymdeithas drwy gyfrwng yr Hunangofiant/Cofiant

6. Naill ai

- (a) Trafodwch y thema hiraeth yn yr hunangofiannau/cofiannau y gwnaethoch eu hastudio.

neu

- (b) Pa mor amrywiol oedd cefndir cymdeithasol y gweithiau a astudiwyd gennych, a sut yr effeithiodd y cefndir hwnnw ar y bobl a ddarluniwyd ynddynt?

Agweddau ar Hunaniaeth y Cymry

7. Naill ai

- (a) Sut y portreedir yr hunaniaeth Gymreig yn y gweithiau o'ch dewis?

neu

- (b) Pa mor llwyddiannus y bu awduron y gweithiau a astudiwyd gennych wrth ennyn ymateb cadarnhaol i'w portread o'r hunaniaeth Gymreig?